

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Кафедра готельно-ресторанної та курортної справи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор _____

«_____» _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка підприємства»

спеціальність: 241 «готельно-ресторанна справа»

освітньо-професійна програма: «готельно-ресторанна справа»

інститут, факультет: факультет туризму

Івано-Франківськ – 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка підприємства» для студентів спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа», освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа». 2021 р. 12 с.

Розробник:

Мендела Ірина Ярославівна, кандидат економічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри готельно-ресторанної та курортної справи

Протокол від « » травня 2021 р., №

Завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи Клапчук В.М.
« » _____ 20__ р.

Схвалено Науково-методичною радою факультету туризму.

Протокол від « » _____ 20__ р., № ____

Голова

Чорна Л.В.

« » _____ 20__ р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6,0		Нормативна	
Модулів – 1	спеціальність: <u>241</u> <u>«готельно-ресторанна справа»</u> освітня програма: <u>«готельно-ресторанна справа»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – <u>Вивчення досвіду організації економічної роботи на підприємствах</u>			
Загальна кількість годин – 180		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 аудиторних – 60 самостійної роботи студента – 120	Рівень вищої освіти: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		30 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	10 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		120 год.	160 год.
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю: <u>екзамен</u>			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1/2

для заочної форми навчання – 1/8

2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета: вивчення дисципліни «Економіка підприємства» є формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань щодо економічного механізму функціонування підприємства; оволодіння практичними навиками які необхідні майбутнім спеціалістам для роботи на підприємствах готельно-ресторанної справи. Успішне досягнення мети можливе за умови якісного засвоєння матеріалів лекційного курсу та завдань, що виносяться на практичні, семінарські заняття, самостійну та індивідуальну роботу.

Завдання дисципліни є формування необхідної сукупності теоретичних і практичних знань з управління економікою в сучасних умовах господарювання; вивчення прикладних аспектів економіки і принципів організації та ефективності функціонування суб'єктів господарювання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- визначення предмету, його структуру, базові економічні поняття.
- теоретичні питання, які розглядаються при опрацюванні лекційного курсу.
- нормативно-правові умови економічної діяльності підприємства.
- специфіку економіки підприємств сфери туризму і готельно-ресторанної справи;
- визначення складових ресурсного потенціалу підприємства та пошук шляхів його ефективного використання;
- визначення поняття, механізму формування та використання доходів і прибутків підприємства від різних напрямів його діяльності
- алгоритми розрахунку важливих показників господарської діяльності з врахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування підприємства;
- питання, що мають практичне значення і застосування і розглядаються під час вивчення курсу на лекційних і практичних заняттях.
- основні типи задач та методику їх розв'язання.

вміти:

- розрахувати виробничу потужність і розробити виробничу програму підприємства;
- проводити розрахунки з оплати праці;
- розробляти шляхи підвищення продуктивності праці на підприємстві;
- розрахувати витрати на виробництво продукції і визначити розрахункову ціну окремих видів продукції, послуг;
- проаналізувати фінансовий стан підприємства і визначити основні шляхи його покращення;

- застосувати методи та прийоми аналізу та планування економічних показників діяльності підприємства;
- оцінити рівень конкурентоспроможності підприємства.
- обґрунтувати економічну стратегію і тактику розвитку підприємства.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА.

Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання. Поняття і характерні риси підприємства, основні види його діяльності. Нормативно-правові основи функціонування підприємств. Види підприємств, їх характеристика. Об'єднання підприємств.

Тема 2. Основи підприємницької діяльності. Зміст і поняття підприємницької діяльності. Форми здійснення підприємницької діяльності. Характеристика цілей, завдань, суб'єктів і об'єктів підприємництва. Поняття і зміст інтрапренерства. Державна підтримка підприємництва.

Тема 3. Управління підприємствами. Сутність процесу управління підприємством. Функції управління, їх характеристика. Методи і моделі управління підприємством. Організаційні структури управління підприємствами, їх види і детальна характеристика. Принцип ефективної побудови організаційних структур управління виробництвом. Виробнича структура підприємством, її характеристика.

Тема 4. Персонал підприємства. Поняття персоналу, його класифікація. Характеристика персоналу підприємства за професійно-кваліфікаційною ознакою. Особливості встановлення норм і нормативів праці на підприємстві. Визначення потрібної чисельності персоналу на підприємстві. Показники руху персоналу на підприємстві. Кадрова політика підприємства.

Тема 5. Продуктивність, мотивація та оплата праці. Поняття мотивації праці, її зміст і види. Методи підвищення вмотивованості праці. Теорії мотивації. Соціально-економічна сутність заробітної плати. Особливості організації оплати праці на підприємстві. Форми і системи оплати праці на підприємстві. Особливості преміювання працівників. Продуктивність праці: поняття і види.

Тема 6. Капітал і виробничі фонди підприємства. Сутність капіталу, його класифікація. Характеристика основних виробничих фондів, їх склад і структура. Особливості обліку й оцінки основних виробничих фондів. Поняття амортизації, методи нарахування амортизації об'єкта основних засобів. Поняття зносу, методи його розрахунку.

Тема 7. Нематеріальні ресурси та активи. Поняття нематеріальних ресурсів, їх види та характеристика. Поняття нематеріальних активів та особливості їх обліку. Оцінка нематеріальних активів підприємства. Методи і способи оцінки нематеріальних активів підприємства. Амортизація нематеріальних активів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.

Тема 8. Оборотні кошти підприємства. Поняття, склад і структура оборотних коштів підприємства, джерела їх формування. Особливості нормування оборотних коштів на підприємстві. Оцінка ефективності використання оборотних коштів підприємства.

Тема 9. Оборотні кошти підприємства. Поняття інвестиційних ресурсів, їх види, класифікація. Джерела фінансування інвестицій. Інвестиційний цикл, його складові елементи. Поняття, види і стадії інвестиційних проєктів.

Тема 10. Інноваційні процеси на підприємстві. Зміст інноваційної діяльності, форми її інвестування. Види і напрямки інноваційної діяльності. Інноваційні цикли на підприємстві. Інноваційний потенціал підприємства і показники його оцінки. Інноваційний проєкт: поняття, етапи здійснення, оцінка ефективності з урахуванням ступеня ризику.

Тема 11. Витрати і ціни на продукцію. Поняття витрат, їх класифікація та роль. Поняття собівартості продукції. Поняття цін, їх види та функції, методи ціноутворення. Вибір стратегії ціноутворення на підприємстві.

Тема 12. Особливості організації підприємства. Основні положення теорії організації виробництва. Виробничий процес. Типи виробництва та їх техніко-економічна характеристика.

Тема 13. Оцінка ефективності діяльності підприємства. Виробнича програма підприємства і показники оцінки обсягу продукції. Поняття конкурентоспроможності продукції і методи її оцінки. Поняття доходу та прибутку як основних показників виробничо-господарської діяльності. Поняття фінансової діагностики підприємства та оцінка фінансово-економічного стану підприємства. Напрямки підвищення ефективності діяльності підприємства в ринковому середовищі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Основи економіки підприємства.												
Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання	14	2	2	0	0	10	16	2	2	0	0	12
Тема 2. Основи підприємницької діяльності	14	2	2	0	0	10	12	0	0	0	0	12
Тема 3. Управління підприємствами	12	2	2	0	0	8	12	0	0	0	0	12
Тема 4. Персонал підприємства	14	2	2	0	0	10	16	2	2	0	0	12
Тема 5. Продуктивність, мотивація та оплата праці	16	4	4	0	0	8	16	2	2	0	0	12
Тема 6. Капітал і виробничі фонди підприємства	14	2	2	0	0	10	12	0	0	0	0	12
Тема 7. Нематеріальні ресурси та активи	12	2	2	0	0	8	14	0	0	0	0	14
Разом за змістовим модулем 1	96	16	16	0	0	64	98	6	6	0	0	86
Змістовий модуль 2. Ефективність діяльності підприємства.												
Тема 8. Оборотні кошти підприємства	14	2	2	0	0	10	12	0	0	0	0	12
Тема 9. Інвестиційні ресурси підприємства	14	2	2	0	0	10	12	0	0	0	0	12
Тема 10. Інноваційні процеси на підприємстві	14	2	2	0	0	10	16	2	2	0	0	12
Тема 11. Витрати і ціни на продукцію	12	2	2	0	0	8	12	0	0	0	0	12

Тема 12. Особливості організації підприємства	12	2	2	0	0	8	12	0	0	0	0	12
Тема 13. Оцінка ефективності діяльності підприємства	18	4	4	0	0	10	18	2	2			14
Разом за змістовим модулем 2	84	14	14	0	0	56	82	4	4	0	0	74
ІНДЗ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Усього годин	180	30	30	0	0	120	180	10	10	0	0	160

5. Теми семінарських занять (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання	2
2	Тема 2. Основи підприємницької діяльності	2
3	Тема 3. Управління підприємствами	2
4	Тема 4. Персонал підприємства	2
5	Тема 5. Продуктивність, мотивація та оплата праці	4
6	Тема 6. Капітал і виробничі фонди підприємства	2
7	Тема 7. Нематеріальні ресурси та активи	2
8	Тема 8. Оборотні кошти підприємства	2
9	Тема 9. Інвестиційні ресурси підприємства	2
10	Тема 10. Інноваційні процеси на підприємстві	2
11	Тема 11. Витрати і ціни на продукцію	2
12	Тема 12. Особливості організації підприємства	2
13	Тема 13. Оцінка ефективності діяльності підприємства	4
Всього:		30

6. Теми практичних занять (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання	2
2	Тема 2. Основи підприємницької діяльності	0
3	Тема 3. Управління підприємствами	0
4	Тема 4. Персонал підприємства	2
5	Тема 5. Продуктивність, мотивація та оплата праці	2
6	Тема 6. Капітал і виробничі фонди підприємства	0
7	Тема 7. Нематеріальні ресурси та активи	0
8	Тема 8. Оборотні кошти підприємства	0
9	Тема 9. Інвестиційні ресурси підприємства	0
10	Тема 10. Інноваційні процеси на підприємстві	2
11	Тема 11. Витрати і ціни на продукцію	0
12	Тема 12. Особливості організації підприємства	0
13	Тема 13. Оцінка ефективності діяльності підприємства	2

Всього:	10
----------------	-----------

7. Теми лабораторних занять (не передбачені)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання	10
2	Тема 2. Основи підприємницької діяльності	10
3	Тема 3. Управління підприємствами	8
4	Тема 4. Персонал підприємства	10
5	Тема 5. Продуктивність, мотивація та оплата праці	8
6	Тема 6. Капітал і виробничі фонди підприємства	10
7	Тема 7. Нематеріальні ресурси та активи	8
8	Тема 8. Оборотні кошти підприємства	10
9	Тема 9. Інвестиційні ресурси підприємства	10
10	Тема 10. Інноваційні процеси на підприємстві	10
11	Тема 11. Витрати і ціни на продукцію	8
12	Тема 12. Особливості організації підприємства	8
13	Тема 13. Оцінка ефективності діяльності підприємства	10
Всього:		120

9. Індивідуальні завдання

- Правові основи діяльності підприємств в Україні.
- Державне регулювання діяльності підприємств: міжнародний та вітчизняний досвід.
- Шляхи вдосконалення управління підприємством за сучасних умов господарювання.
- Ринкове середовище господарювання підприємств.
- Активізація підприємницької діяльності в Україні.
- Тенденції та проблеми розвитку малих підприємств в Україні.
- Кадри підприємства та їх роль у досягненні кінцевих результатів господарської діяльності.
- Продуктивність праці персоналу підприємства: вимірювання, чинники та резерви підвищення.
- Підвищення ефективності управління персоналом на підприємстві.
- Виявлення резервів зростання продуктивності праці на підприємстві за сучасних умов господарювання.
- Особливості формування структури персоналу підприємств різних типів, розмірів і форм власності.
- Визначення собівартості одиниці продукції (послуг) на виробничому підприємстві.

13. Калькулювання собівартості продукції та його місце в економічних розрахунках.

14. Прогнозування собівартості нових виробів на етапі їх проектування на промислових підприємствах.

15. Проблеми та шляхи зменшення собівартості продукції в умовах ринкової економіки.

10. Методи навчання

Форми та методи навчання: лекція, бесіда, дискусія, проблемний виклад навчального матеріалу, евристичний метод, дослідницький метод, метод проектів, практичні методи (вправи).

11. Методи контролю

- 1) усне опитування на семінарських та практичних заняттях;
- 2) письмові контрольні роботи;
- 3) індивідуальні завдання;
- 4) тестування.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль 1, 2							Тестування	Тестування	Сам.робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	№1	№2		
5	5	5	5	5	5	5	20	20	25	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-25	Ф	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	--

13. Методичне забезпечення

1. Мендела І.Я. Економіка підприємства: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Вид-во «Фоліант», 2014. 302 с.

14. Рекомендована література

1. Богиня Д.П., Грیشнова О.А. Основи економіки праці. К.: Знання-Прес, 2001. 312 с.
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства. Навч. пос. К.: Атіка, 2002. 480 с.
3. Варналій З.С. Основи підприємництва. К.: Знання-Прес, 2002. 239 с.
4. Васильков В.Г. Організація виробництва: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2003. 524 с.
5. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства. Навч. посіб. 2-ге видання., 2010. 488 с.
6. Дядечко Л.П. Економіка туристичного бізнесу. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 24 с.
7. Гринчуцький В.І., Карапетян Е.Т., Погріщук Б.В. Економіка підприємства : навчальний посібник. 2-е вид., перероб. і доп. К. : ЦУЛ, 2012. 304 с.
8. Сідун В.А. Економіка підприємства: Навчальний посібник: Вид. 2-ге, перероб. та доп. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 356 с.
9. Харів П. С. Економіка підприємства: Збірник задач і тестів. К.: Знання-Прес, 2001. 301 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Антимонопольний комітет України. URL: <https://amcu.gov.ua/>
2. Державна служба статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Державне агентство розвитку туризму. URL: <https://www.tourism.gov.ua/>
4. Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
5. Наукова бібліотека ПНУ. URL: – <http://lib.pnu.edu.ua/>

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.
2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у методичній комісії факультету, інституту, підписується завідувачем кафедри, головою методичної комісії і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.